

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többz r hirdetések alkú szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj minden külön beigtatásért 30 kr.

„392 katolikus hivek.“

Debreczen, nov. 29.

Szomoruan érdekes vita foly a debreczeni napi lapokban. A »Debreczen« nyilvánosságra hoz egy a »gyermekek vallásáról« szóló egyházipolitikai új törvényvel összefüggő témát s megróvja a nézete szerint nem pusztán ember-testvéri-, hanem vallás-erkölcsi szempontból is hibás eljárású r. kath. papot az ilyen szelöltetéseknel nagyobb mérvű léghuzamot is alkalmazva. A cikk megjelent: »Hogy szaporodnak az eretnekek« irta: »egy eretnek« czim alatt a »Debreczen« n. v. 22-iki 225. számában. A nagy léghuzamtól nem az érintett r. kath. lelkész feje fájul meg, nem . . . mert elébe lép és megvédeni igyekszik 392 r. kath. hívó, amint ennek az önfeláldozásnak tanubizonyságát szolgáltatják a »Debreczeni Reggeli Ujság« november 26-ki 276. számában, ezen ujság szerkesztőjéhez intézett levélben, melyet a »Reggeli Ujság« »A közönség köréből« czim alatt látott jónak közleni.

A »392 katolikus hivek« levele két főrésze oszlik, egyik rész az »egy eretnek« cikkét és személyét traktálja; a másik rész a »Debreczen« szerkesztőjét, nem is tételezvé fel, hogy a szerkesztőség egyetlen tagja is képes lenne az inkriminált cikkben foglalt hasonló támadásokra.

Tegyük fel, hogy ez az utóbbi rész is a »392 katolikus hivek« tollából folyt, bárba úgy látszik, hogy sem a kéz, sem a hang nem Ezsaué: tehát ugyanazon szemüveggel nézzük s ugyanazon érdekesülés szerint szólunk hozzá.

A jogosultságot a hozzászóláshoz a nyilvánosságból vesszük, melyre ez az ügy hozva van; de azon kijelentésből is, hogy »Debreczenben vagyunk«: a melynek józan népe előtt süket fülekre találnak — az »egy eretnek« okoskodásai. Így szerencsére nincs okunk félni az »egy eretnek« akna-munkájától, mely a városunkban fenálló felekezeti béke felforgatására van irányítva, hiszen az egy eretnek érvelése olyan szárnalmas és olyan felületes.

Hát igen tisztelt »392 kath. hivek« az megtörténhet ugyan, hogy az önök bántalma nem lesz sem ref. egyházi közgyűlési határozat tárgya az »egy eretnek« megvédelmezése szempontjából, ki gyaníthatólag bir annyi értelem- és erélylyel, hogy megvédelmezheti önmagát, sem házról-házra nem lesz hordva ugyanazon okból — 8000 református — hihetőleg — hiv debreczeni egyháztagnak aláírásáért, de az nem azt teszi, hogy süket minden

debreczeni ref. egyháztagnak, vagy önként bedugja fülét, a Debreczenben elkövetett, oly r. kath. »papi ténykedés« ellenében, melyet »392 kath. hivek« védelmükbe vesznek s érzéketlenül olva minden vallás-erkölcsi botrány ellenében. Mert igaz hogy Debreczen ref. vallású polgársága nem lobbanékony, nem fanatikus, szereti a lakostársi békét, gyűföli a kulturharcot stb., de az is igaz, hogy ha legszen- tebb érzésében megbántják, nem marad érzéketlen. Ez a szent érzés pedig az, hogy Debreczen lakossága már ösidők óta magyar s szinte negyedfél század óta a reformált egyházba tartozik, melynek tanai vérebe vannak beoltva, melyeket olyanoknak tekint, melyenek a valódi magyar érzelmekkel, elfogulatlan felfogással, földi és földöntúli üdvözülési vágyaival legjobban megegyeznek, nála nemzeti érzés és vallás oly testvérek, melyek egymást soha meg nem hamisítják, soha meg nem tagadják. Ennek a jellemnek vonása szilárd ragaszkodás a »debreczenvárosi hithez«; s nem minden jelentőség nélküli a »vastagnyaku kálvinista civis« s a városra nézve a »kálvinista Róma« elnevezés.

De hát ha ilyen, mert ilyen Debreczen városa, legalább 8.00 önálló polgárának nemzeti és vallásos összeforrt érzelme és gondolkodása, — épen a szeretet és békeesség megbecsülésére tekintve — kérjük, hogy helyes és észszerű-e egy ténylet védve, mely megsérti az emberi és vallás-erkölcsi érzést s melynek mint más vallás ellen irányított műveletnek félre ismerhetlen tendenciája van, mely épen az életbelépett államtörvények kiegyenlítő, békéltető irányzatát is hatástalaná tenni czélozza: kihívni a helyben előbb vagy később telepedett más vallásfelekezeteket s épen azt a békés érzesűnek ismert többséget is? Mert ne higgyék azt azok a »392 kath. hivek«, hogy ha bár a megtörtént eset most nem egyenesen református, hanem ág. ev. egyházhoz tartozó prot. házassaló érintett is közvetlenül érintette a ref. egyháztagnak is, mert az ilyen eljárás nem marad korlátok között, nem marad egyetlenül, hanem épen az elhallgatásból merítve erejét, vakmerően csapong minden tőrre, hol fékezhetlen hódítás vágyának kielégítést remélhet.

Azt elhisszük sőt tudjuk, hogy minden vallás terjeszkedésre törekszik. De ezen terjeszkedési vágy kielégítésére, adott utasítást az isteni főpap: »Elnemvén, tanításokat meg minden népeket stb.« A tanítás általi terjesztése a vallásnak, ez által megszerzése minél több léleknek helyes; de nem a kényserítés hatalma ez, hanem a hitnek

szeliden megnyerni törekvő, meggyőző erőnek érvényesítése. A gyermekek vallásáról szóló törvény, midőn a vegyes házasságból születendő gyermekek vallásának előzetes meghatározását a szülők jogába helyezte, — bizonyára nem azt akarta, hogy egyik vagy másik felekezet papja a vallás kegyesereinek megtagadásával, a lelkiismeret fellázításával, a kárhozat ördögeinek felidézésével kényszerítse a házastandót, hogy gyermekeit saját egyházának megtartsa, hogy épen a másik vallásához tartozót is a magáéra erőszakolja; hanem ellenkezőleg a családi béke megalapítása, a felekezeti ellenkezések elhárítása, s a papoknak reversálisok kicsikarásában nyilatkozó hatalmaskodásának megszüntetése végett akarta minden papi befolyástól ment szülői szabad egyezkedésre bizni születendő gyermekek vallásának meghatározását. A szeretet győzelme, vagy a szeretet engedékenysége nyilatkozzék meg a törvény alkalmazásával a házassulók közt, de nem a papok által felszított fanatizmus, mely békét sohasem szült, mely a szeretet szelid érzését soha-em ismerte.

Az »egy eretnek« ilyen törvény meggyőződés és szeretet felett is uralkodó papi hatalmaskodás visszaélését tárta a közvélemény ítélőszéke elébe, mely nemcsak másokat, hanem a r. kath. egyháznak önszemélyében hűséges leányát is megbotránkozttatta, s mely, ha a prot. lelkészek hajlandók volnának a kihívott vicem pro vice-re: megnyitnának a felekezeti áldatlan harc sorompói Debreczen városának békés területén, hol a »392 kath hivek« önámító feltevése szerint a polgárok siketek a megbántott szerető szívek feljajdulására is.

Nem »392 kath. hivek« — testvéreink a haza, és vallásos béke szeretetében! . . . nem a más vallásfelekezeti polgártársak, s a szeretet magasztos érzelme és ennek házassulásban nyilatkozó édes perceiben elkövetett s épen a szeretet vallása, Krisztus egyházának erkölcsstana ellen elkövetett visszaélés védelmével mutatjuk ki, hogy testvérek, békeségben és szeretetben egymást megbecsülő testvérek vagyunk, hanem ha az egymás ellen elkövetett rosszat felismerve azt, a mi az egyetértés és kölcsönös szeretetet rontaná, a ki visszavonást vihetne békés társadalmunkba: megvetjük, még ha nem főpapok, hanem angyalok volnának is számúzzuk keblünkben.

Most ítéljük meg magok, mit tettek ily polgártársi, hazafias és ker. társadalmi szempontból. A mi helyzetükben, val-

lásukhoz, papjokhoz ragaszkodásukhoz bizonyos és nemes bizonyosága lett volna: egy szóval sem czáfolták meg azt a csunya tényt, melyre az »egy eretnek« rámutatott, hanem e helyett védelmére kelve a tényt elkövető papnak, kimutatták azt, hogy eljárását helyeslik, jövőre is elfogadják, hogy úgy, miként eddig szolgáljon önöknek szent hivatalában, s ezzel erre buzdítják őt; és ezáltal az ő tényében részesekké teszik magokat.

Bizony higgyék meg, nincsenek önöknek szeretet és békesség útján, s úgy nem is érnek el oda soha. Lehetnek a hivatalos **római** kath. egyház fegyelmezett harcosai, de nem a magyar ker. kathólikus egyház szeretet és békességre igyekvő tagjai. És ha már nem állottak ama ténykedő pap mellett nagy vitézséggel sorompóba lépni, fájdalommal esik kimondani, hogy Debreczen városának sok magyar kath. polgára, kik csakugyan testvérek akarnak lenni, s békére igyekeznek; elüldelik legtöbben azt a prozelyta fogdosó lelkészt, de elüldelik önöket is, kik vele részt vesznek a r. kath. egyház ily terjesztésében; még ha nem gondolunk is Debreczen városára 20—30-szor 392 polgárára, kik csakugyan megutálják azokat, kik a visszavonás élesztői.

A „392 kath. hivek“ levélírója úgy látszik sophismákkal, s nem a józan és logikus erkölcsi következtetésekkel van ismeretségben; vita szótárát lehetőleg Lepsényi Miklóstól kölcsönözte; mi, a kik a vitában is kívánjuk megtartani az illemdőséget: nem használhatjuk az ő általok használt forrásokat.

A „Debreczen“ szerkesztőjének köszönettel tartozik Debreczen polgársága azért, hogy alkalmat adott megnyilatkozni annak a „392 kath. hivek“nek, kik Debreczenben követnek egy olyan lelkészt ki gyónó hiveinek nem ad abszolúciót, ki házasságra lépő leányát

nem akarja a vigasztaló és bátorító kegyzerekben a Krisztus sz. szerelme és megváltása jegyében részeltetni, azt, kik inkább szeretett, mintsem megháborítsa e szent érzelmeket a vallási hova tartozás kérdésének élre állításával, bizván hitét az ő szívének üdvözítő vezérlésére, — mondom köszönettel tartozunk a „Debreczen“nek, hogy alkalmat adott helyzetünk felismerésére, mely szerint — horrendum auditu Debreczenben a „Néppárt“nak talajavan; hogy ismertetésével kiáltja: „Vigyázzatok, mert az ordító oroszlan körüljár, keresvén, kit benyelhessen. De hát jól vigyázzatok!“

Egy másik eretnek.

(Kell-e még több?)

A képviselőház mai ülése. A tegnapi heves vita, melyet a kormány indoleus magatartása, melyet a magyar udvartartás és a kabinet iroda ügyében tanusi ott a költségvetés részletes tárgyalásánál. A kisebb tárgyalás részletes tárgyalását a képviselőház mni ülésén folytatta. A vitában különösen a függetlenségi pártok vesznek részt, s az egyforma lelkesedés, melyivel a jámadást a kormány ellen intezik, bizonyítja, hogy az egyesület felletti öröm új küzdelemre, az általános vitánál sokkal nagyobbra villanyozta fel a függetlenségi képviselőket.

Függetlenségi pártok egyesülése.

Budapest nov. 28.

A függetlenségi és 48-as párt kebeleben történt szakadás után úgy látszik, hogy mégis elsimulnak az ellentétek s a tíz bizottságnak sikerült elvi megállapodásra jutni, mi nagy eredmény megabban véve is, ugyanis a függetlenségi és 48-as párt két arnyalatának kiküldöttel tegnapelőtt este fejezték be tanácskozásait az egyesülés módosított tárgyában. A Justh Gyula elnökle alatt álló párt tegnap este tartott értekezletén már tárgyalás alá

vette a kiküldött bizottság előterjesztését. A Bartha Miklós elnökle alatt álló pártkör pedig holnap este fogja azt tárgyalni.

A kiküldöttek konstataáltak, hogy elvi tekintetben nincs semmi eltérés a két pártárvnyalat között. Az eltérés inkább az egyesülés technikai kivitele tekintetében látszik fenforogni. Hogy ennek nagyobb jelentősége van mint talán kellene, ez csak onnan ered, mert a kedélyek még mindig nincsenek eléggé a közös és egyöntetű működésre összesimulva.

Előmozdítja az egyesülés ügyét az egyöntetű parlamenti küzdelem, a szívós és kérelhetetlen harc a 67-es alapon álló kormányzás ellen, a mikor a közös ellenzéki érzelem és harci kedv önkéntelenül is összeforrasztja az egyöntetű elemeket. A költségvetés általános vitája e szempontból még nem hozta meg a kívánatos eredményeket, de reményünk van, hogy a következő parlamenti alakulások ezt előbb-utóbb előidézik.

Az írásba foglalt elvi megállapodás, a melyet mindkét bizottság magávé tett, és a melyről nincs semmi kétség, hogy mindkét pártkör által egyhangalag elfogadtatik, a következő:

A függetlenségi és 48-as párt kijelenti, hogy mint eddig, úgy ezentul is a politikai küzdelemben, kizárólag elvi alapon, csak elvekért fog küzdeni; egyedüli célját az elvek diadala képezi.

A párt az 1884-ik évi programot a maga egészében fenntartja és azt minden megalkuvás nélkül igyekszik megvalósítani.

A párt törekvése oda irányul, hogy az 1848-ik évi törvényhozás elveit az ott kifejezett szabadelvű — irányban érvényre juttassa.

A párt mint eddig, ezentul is küzdeni fog mindazon pártok és kormányok ellen, melyek az 1867-ik évi 12-ik törvényzikk, valamint az ország önállóságát és önrendelkezési jogát sértő törvények fentartását tűzték maguk elé, valamint azon pártok és minden oly törekvés ellen, melyek az 1848-ik

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

Juszko Juon.

— Egy medvevadász naplójából. —
Írta: **Bársony István.**

Valahonnan messziről halk zugás és egymásba folyó panaszos lárma szakgatott moraja verődött át hozzám.

A második vagy talán a harmadik völgyből elindultak a hajtók.

Megtart legalább is harmadfél órát, a mig ide érnek.

Mi az a hegyek közt: egy órai ut? A hol az egyik magaslatról a másikra át lehet dobni egy követ, de a ki azt megint elakarná hozni, annak istenkísértő merészséggel kellene leszállni a szakadékok között a fekete völgybe, onnan megint felkapaszkodni a veszélyes meredek hegyoldalon, a hol csak csigamódra lehet előre jutni.

A mi egyenes vonalban alig lenne fel-óránnyira, oda órákig is eltarthat az ut ezen az égbe meredő, mélybe szakadó hegy-völgy hullámzáson.

A távolban jajgató zürzavaros lárma ismét felizgatott.

Bármely pillanatban itt lehet most a menekülő vad, — talán látnám is már, ha nem volna előttem olyan nagy homálya a bozótnak.

A felajzott idegekkel való várakozás még a legedzettebb vadászt is megviseli. Szemünk möhön villan ide-oda; a bokor legkisebb

rezdülését is észreveszszük s úgy rémlik, — mintha zoldfényű szempár meredne ránk.

Ha eltör a szél egy száraz galyat, azt a csekély neszt, a mivel az lejut a földre, futó lábak dübörgésének hallja a tufeszült képzelődés. Még a szívem dobogását is hallottam, úgy hallgatóztam.

Kiszáradt a torkom, sokat adtam volna egy korty vizért.

Fantáziámat erősen sarkantyuzta a hajtók változó zugása. Szegények! szinte láttam őket, hogyan bujnak át a legjáratlanabb völgyeken, biztatva, bátorítva egymást. Daróc ruhájukat megtépi a tüske, megszakgatja a kiálló kődarab. Óvatosan másznak, kapaszkodnak a meredek szélén s kikerülnek a völgykatlanok gyanus zugait: hátha éppen ott húzta meg magát egy ravasz vén medve.

Ha patakhoz érnek, átugorják, vagy belegázolnak s jóízűt szüresölnek belőle; a fursze pisztrángok elvillannak a bocskoruk mellett; utánok kapkod a süldő mócz, aztán siet hamarosan a társai nyomába, hogy egyedül ne maradjon a medvék hazájában.

S egyre hallik a szomorú, egyhangú, vontatott medvevariasztó — »hej, ursu, hej! hej, ursu hej! ...«

Fele magyarul van, fele oláhul van. A ránczosképű vénnek mély basszussal fujják, némelyik csak morogja medvehangon, ha elhagynak egy völgyet, annak a megháborogott szellemi utánok kiabálnak bosszusan, gunyosan: »hej ursu! su-su-su ...«

Az erdő bestiája régen elől jár már azóta: ki tudja, hol? Egy darabig csak hallgatta vaczkában a furcsa zajt, a mely egyszer mintha a föld alól zümmögne, máskor meg mintha a szomszéd völgyben keverednék össze malaczsivításból, kecskemekegésből, farkasordításból, úgy hallatszák. De nem állta ki soká, szökött előle. Hisz' a pokol koncertje ez, futni kell ez elől.

Felpattan a nehézkés állat s tőle teltetű gyorsasággal lödítja előre monstrum természetét.

Szikláról le, szikláról fel, ... bokros hajlatok védelme alatt.

Hallgatózva, gyanakodva, a merre a patak mormolásán kívül nincsen egyéb hang; legfőlebb, ha a megijedt baköz böffen, mikor a bandita közeledésére odabb áll hús itala mellől.

Valami titkos erő kényszerített, hogy a földönfekvő oláh legényre nézzek. Szemem találkozott az övével. Eggett a nézése s különös merevség volt benne. Arczkifejezése félreértetlenül ezt mondta: meg ne mozdulj!

Lábam a földre gyökerezett. Magam se tudtam miért, de újra elfogott a vadász láz.

A legény már nem engem nézett, hanem valami mást. Vad hévvel merede egy pontjára a néma erdőnek, oda én nem láthattam.

Most értettem meg, hogy miért feküdt a földre. Ugy sokkal messzebbre láthatott a bokrok alja közt. Lenn nincsen vékony galyszó-

évi törvényhozás elveivel és szellemével ellenkező irányban haladnak.

A párt általában a szabadságnak, a szabad irányu haladásnak, a jogegyenlőségnek megvalósítására törekszik.

Párttagok csak azok lehetnek, kik a párt programjának, valamint a párt elveinek megfelelő határozatok ellen, sem az országgyűlésen, sem a sajtóban, sem a közélet terén állást nem foglalnak.

Ezeknek kijelentése után a függetlenségi 48-as párt határozatilag kimondja: azokat, kik ezen elveket vallják, a párt tagjainak tekinti és az itt körülírt elvek alapján kész a függetlenségi és 48-as párt másik árnyalatával egyesülni, sőt az egyesülésre a haza, az elvek érdekében a függetlenségi és 48-as párt másik árnyalatát ezenél felhívja.

Ezen határozatot, ismételjük, az egész bizottság közösen elfogadta s így az elvi megállapodás teljesen létrejött.

Justhék részéről még felvetett, hogy ki kell mondani, hogy az egyházpoltikai törvények revízióját senki sem követeli a házban.

Erre vonatkozólag Ugron kijelentette, hogy a pártkör, még Justhék bennlétekor kimondotta, hogy a függetlenségi és 48-as párt a már szentesített törvények végrehajtását kívánja, ez teljes és világos párthatározat, a melyhez a párt ma is ragaszkodik.

Ebben a kérdésben nincs tehát nézeteltérés. Volna még a pártegyesülés mikénti keresztülvitelenek módozata, amelyet mindkét részről magának a pártkörök elhatározásának tartottak fel.

Justhék ragaszkodnak ahhoz, hogy egy új körhelyiség fogadtassék fel. E tárgyban Ugron Gábor és a többi kiküldöttek szombaton terjesztik elő pártkörüknek az ügy állását és akkor fog a döntés is bekövetkezni.

Kálvinista jezsuitaság.

— Higgadt megjegyzések a Debreczeni Ellenőr tegnapi számában (dr.) jegy alatt megjelent cikkre. —

A lapunkban most folyó becsületes és jogos küzdelemben, melyet az egyházpoltikai törvények tiszteletben tartása és a jogtalan tulajdonságok megfenyítésének tisztességes és szabados, sőt meggyőződésszerű elmulasztatlau kötelesség számba menő célzatával folytatunk, nem várt oldalról ért bennünket meg nem érdemelt támadás, a helybeli szabadelvűpárt hivatalos lap, a Debreczeni Ellenőrben, a melynek tegnapi száma (dr.) jegyű cikkével kegyetlenül megítél bennünket, a miért a szentesített törvények alapjára álva, tért engedünk olyan közleményeknek, a melyek a való igazság leplezetlen feltárással gátat akarnak vetni annak a kárhóztos igyekezetnek, a melyvel W o l a f k a Nándor dr. helybeli róm. kath. plébános ur ez ősi város edigi felekezeti békeességét fenekesztől felakarja forgatni.

Minket ebben a kérdésben egyedül és kizárólag a liberalizmus fenséges érdekei vezettek és vezetnek, egyebet, mint a tiszta valóságot lapunkba nem irtunk: nem értjük tehát, honnan vette a »D. E.« dr. »a azt, hogy minket kálvinista ultramontanizmussal vádoljon.

A dolog, ha figyelmesen megtekintjük éppen nem a mi, hanem a »D. E.« cikkirője hatványára üt ki s őt valóságos kálvinista jezsuitának tünteti föl.

Mert mi volna jezsuitaságnál egyéb az az eljárása, hogy közleményeink tárgyi igazságát elismeri, a szóban forgó eljárásra maga is követ dob; a nyilvános megítélésre rászolgált plébánust illendőképpen megleczkézteti: és mégis, lapunkat a legdurvább sértegetésekkel illeti, a miért az igazságot meg mertte mondani.

Czikkirő sajtóságos eszejárását a gondolkodni szeretők figyelmébe ajánlván, most csak arra szorítokozunk, hogy visszautasítsuk azt a vádját, mintha lapunk tisztán és kizárólag az ev. ref. hitfelekezet felekezeti szempontját tette volna támadólag a magáévá.

Ez a vád nem illehet bennünket.

1. mert az érdekelt egyének közül a kiken a sérelem esett, egyik sem tartozik az ev. ref. egyház hívei közé, lévén a férj ág. hitv. evangélikus, a feleség pedig róm. katolikus vallású.

2. mert nem valamelyik felekezet dog-

máira, hanem az örök emberi szeretet követelményeire és a szentesített országos törvényekre támaszkodunk.

Tegnapi számunkban közzé tettük a sértett nő férjének nyilatkozatát, melyben valószínűleg megförtémtnek jelenti ki azt, hogy feleségét menegzőjük napján a helybeli róm. kath. plébános ur nem részesítette az egyházi kegyeszerekben, és az egyházból qusti excommunicálta, vagyis akárhogy szeretnék is az ellenkező álláspontuak a mi fellépésünk jogosultságát letagadni, dr. W o l a f k a Nándor plébános ur törvénybe ütköző cselekedetet követett el.

Beleütközik pedig az ő eljárása az 1895. XLIII. t.-cz. 4. §-ába, mely így hangzik:

»Egyházifenyíték nem alkalmazható senki ellen abból az okból, mivel a illetőt törvényben rendelt valamely polgári kötelességét teljesítette, vagy törvényben tiltott valamely cselekvést nem vitt véghez, — vagy pedig, mivel törvény által engedett polgári jogait szabadon gyakorolta.

Lehet-e tehát valaki, a ki bennünket jogos kárhóztatással illethessen azért, mert a szeretet örök jogainak, mert az annyi küzdelem árán kivívott szabadelvű reform-törvényeknek védelmére kelünk, s ujjal mutatunk rá arra az emberre, a ki külsőleg maga a kedvesség, az előékenység, az előkelőség, de e fényes külső máz alatt törvényességre való hajlandóságot s fanatikus felekezeti gyűlöletet rejtget.

Nem! igen tisztelt dr. ur, minket nem kizárólag a lelkünk egész melegével szeretett ev. ref. egyház érdeke, hanem a mi azzal teljesen azonos, szeretett hazánk és valamennyi polgártársaink közös érdeke vezetett, midőn nem félve a biztosra vett gyanúsítástól és meghurcoltatástól, az igazság védelmére fegyvert fogunk egyesegyedül azért, mert az: igazság.

És ezzel — ha csak újabb provokáló közlemény nem kényszerít a felszólalásra — befejezzük lapunkban ezt az általunk nem keresett, de emelt fővel vitt elvi harcot.

Befejezzük annak újból való hangsúlyozásával, hogy felszólalásaink nem személyek, nem intézmények (s itt legkevésbé a testvér róm. kath. egyház) ellen, hanem csakis törvénybe ütköző s a felekezetek között városunkban eddig fenállott testveri szeretet megbontó egyéni cselekedet ellen szólottak.

Minden egyéb felfogás vagy következtetés ellenkezik úgy lelkiismeretes meggyőződé-

vedek, a toágak nem záródnak olyan szigoruan a szem előtt.

Nem tudtam többet elfordítani róla a szememet, pedig éreztem, kitaláltam, bizonyos voltam benne, hogy itt van a medve valahol előttem.

Az oláh látja is, arra nyakamat tenem. S milyen hidegvérű, milyen őlszánt! Kacagni szerettem volna örömben, így látva ezt a bátor szép embert a halálos harcot megelőző pillanatokban.

Erős csörtetés hallatszott a bokrok mögött nyilván a medve indult utnak, kifele, én hozzá.

De én meg voltam habonázva s csak védelmezőmet néztem.

Látam, hogyan emeli a puskát, ballottam a rozsdás szerszám erős pukkanását, azután mintha almomban történnék, az oláh feltérdre pattan, újra célzott és újra lött.

A löporfüst egy pár másodpercig eltakarta előlem mindent; lassan bontakozott ki belőle a legény alakja; éppen felém fordult s nyugodtan intett kezével a földre.

Találtam, hogy mit jelentsen az. Mit jelenthetne más, minthogy megvan a maczkó, összeroskad. Alig állottam meg, hogy oda ne rohanjak, de újra megütött a delejes tekintet. A legény szeme nem kért most, hanem parancsolt: »meg ne mocszanj!« Meg az ujjával is megfenyegtetett.

Mi az? Csak nem támad fel a medve? Talán halálos sebbel, vérben forgó szemmel közeledik felém. S én azt sem tudom merről.

A szél fúj s a galyak mozgásában elvész a lépés nesze. Mintha egy kicsit elszorulna a szívem.

De ni! az oláh czélez; úgy felém tartja a puskáját, hogy szinte a csövébe látok, ... a lövés lángja majd hogy meg nem pörköi; ott süvit el a golyó egy arasznyira a mellem fölött.

Dühös, keserves bögés rá a válasz. Hallom, hogy zuhan le egy nehéz test a földre. Hörgő nyöszörgés kél utánna a sötét bokorban, azután sokáig semmi nesz.

A hajtók lármája erősödik; már a szomszédvölgyet járják.

Az én oláhom lassan fölkászolódik s csöndesen töri át magát a bokrokon.

Mikor kiér a tisztásra, mellem: jelentősen mutat egy irányban jobbra, egy irányban balra. Megértettem:

Ott is ... ott is! — Mindenütt egy-egy medve holtan.

Azután megemelte a süvegét és sietve ballagott el.

Le nem vettem róla a szememet, a meddig láttam.

Milyen hatalmas, milyen regebeli alak! Nincs az a meséből való hercegisasszony, a ki belé ne szeretne.

Hajtók és vadászok lelkendezve siettek hozzám. A hajtók két hatalmas maczkó: letek előttem a bozótban; mindenki hitte, enyém a dicőség.

Pironkodva, de azért lelkesedéssel mond-

tam el, a mi történt. Kerestem az én védőmet a páskások közt, hogy megdicsérjem, megjutalmazzam. Eszembe sem volt, hogy nehezteljenek rá, pedig lett volna okom: hisz két maczkól lött le előlem, a melyik mind a kettő az én puskám elé került volna.

Az erdész bámulva hallgatott egy darabig, azután méregbe jött s jól földhöz csapta a kalapját.

— Nem tudtál belé löni? harsogta veszettül. Tudod-e, ki volt az? ... Juszkó Juon! a Pietrosa legveszedelmesebb orvvadásza!

Az oláh hajtók közt szájról-szájra járt mindjárt a név: Juszkó Juon!

— Megszokta az ezt tenni, folytatá gúnyosan az erdész. Mikor a vadászvonal már fel van álltva s nem kell attól tartani, hogy velem találkozok: egyszer csak, mintha a földből nőtt volna ki, ott terem valamelyik idegen uri vadász szomszédságában, randesen azon a tájon, a hol a vadnak legjobb járása van. Azt pedig ő nála jobban senki se tudja itt. Ha jön a medve, ellövi a bámész Nimród elől, a ki azt se tudja, ki fia, ki szolgálja, aztán illedelmesen köszön és tovább megy. Üthetik a nyomát.

Epés kollégáim mérgeződtek, a vérmesebbek kaczagtak, éljenek.

S én? Mondani nem mertem, de titkon boldog voltam, hogy láttam Juszkó Juon! a Pietrosza medveölőjét.

sünkkel, mint lapunk egész irányzatával s a ki még ezek után is gyanúval illetve bennünket, az nem barátja sem a szabadelvűségnek, sem az igazságnak.

Béke velünk!

Debreczen, 1895. nov. 29.

Dr. Nagy Zsigmond

a Debreczeni f. szerkesztője.

Az anyakönyvi hivatalból.

Elhalálozások 1895. nov. 28-án

Szücs Julianna (ref. 17 hó. tüdőh.)
Nagyné Nemeth Borbála (ref. 61 é. gyomorrák.)
Szendrei Józsefné (ref. 37 é. gyomorrák.)
Mogyorósi Zsuzsanna (2 é. ref. vörheny.)
Oláh Ferencz (kath. 2 hó. bélhurut.)

A ki a Debreczen-re 1896. január elsejétől új előfizetőül már most jelentkezik, f. évi decz. havában ingyen kapja lapunkat.

Ujdonságok.

Istenitisztelek. Deczember 1-én vasárnap az ev. ref. templomokban az istenitisztelek a következő sorrendben tartatnak meg: a nagytemplomban Ferenczy Imre s. lelkész, a kistemplomban Kiss Albert lelkész, a Kossuth-utcai templomban Szilágyi Imre s. lelkész és az ispótytemplomban Kóth Kálmán lelkész. — Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap d. e. tíz órakor Mátérny Lajos lelkész végzi az egyházi szolgálatot. Istenitisztelek után urvasora-osztás és offertórium a papi özvegyek nyugdíjintézte javára.

Dumas Sándor meghalt. Az agg Dumas Sándor tegnap 71 éves korában meghalt, légzési szervekben beoltott görcs következtében melyet a betegségből nem lehetett előre látni. Végrendeletében az elhunyt azt az óhaját fejezi ki, hogy munkaközben használt ruháiban, minden dísz- és grászbeszéd nélkül temessék el. A holttestet szombaton Párisba viszik. A temetés valószínűleg szombaton lesz államköltségen. Bourgeois miniszterelnök táviratot intézett Dumas családja felé, melyben kifejezi egész Franciaország fájdalmát a jelenkori színművész mesterének halála felett. Az összes lapok meglehangú cikkekben emlékeznek meg Dumas Sándorról, emlékeztetnek működésére és konstatálják, hogy a francia színpad és francia irodalom halálával pótolhatatlan veszteséget szenvedett.

Egy magyar király sirja. Egresz torontálmezei község határában, mint levelezőnk jelenti, nagyérdékű felfedezést tett egy régészettel foglalkozó társanag. A régészek a község határában levő zárdá romjai között kutatnak azon följegyzés nyomán, a mely valószínűnek tartja, hogy az egresi klostrom romjai alatt van eltemetve II. Endre király és a felesége. A történelmi emlék feltárása czélközelebb folytatják itt az ásásokat.

Vértanúk oszlopa. Kolozsvár határában 1849. okt. 18-án vértanu halált halt két székely ember Tamás András és Sándor László, a kiknek emléket állít egy Kolozsvárt alakult bizottság. Most Smied David kőbánya-tulajdonos azt a hazafias ajánlatot tette a bizottságnak, hogy saját kőbányájában kifaragtatja s aztán föl is állíttatja az emlékoszlopot a martírhalál helyén, a melyet már megállapítottak.

Országos tanítói árvaház. Az országos tanítói árvaházban napról-napra szaporodik az árvák száma. Ma már a létszám az árvaházban kilencvennégyet tesz ki. Hatvan fiú és 34 leány árvája van az intézetnek. Kik mindnyájan rendszeres oktatásban részesülnek. A fiú növendékek nemzetiség szerint a következőképpen oszlanak meg; német van egy, tótkilenz, szerb egy, orosz három, a többi nyolcvanhat magyar. Az ország minden vidékéről vannak növendékek, kiknek egyrészt a kolozsvári árvaházból hozták Debreczenbe.

Magyar hajók a tengeren. E hét elején az iszonyu bóra vihar több magyar hajót juttatott veszélyes helyzetbe. Így az Adria m. kir. tengerhajózási társaság Batory nevű háromezeröttszáz tonnás gőzöse Francz Andrea foknál összeütközött a Lapada nevű osztrák Loyd gőzössel. Daczára, hogy mind a két hajó erősen megsérült mégis szerencsésen futtattak be a trieszti mólók mellé. A magyarhorvát gőzhajózási társaság Zagráb nevű gőzösét Sanct-Giorgio és Robovische között Zátonyra jutott, de a szikla nem ütött léket rajta. A társaság egy másik gőzösét küldötte ki rögtön Fiuméből, hogy Zagráb-ot kiszabadítsa kellemetlen helyzetéből.

Lefőzött oláh bank. A tordai ugynevezett ingremiátusok, mintegy hatszáz polgár, licitáczió eladták a városnak a maguk erdejét, hogy kielégíthessék a törvényszék ítélete szerint ugyan csak közéjük tartozó háromszáz új ingremiátus polgárt, akiket a regálé-váltásdíj kiosztásakor mellőztek, s hogy Albina nevű oláh bank utóajánlatot tett, mindenképen oláh kére akarja átjatszani a nagy magyar erdőterületet. A háromszáz új ingremiátus, kiknek póre révén az árverést elrendelték volt, megsértette azt a veszélyt, s nagy többséget átgabogta az erdőt a városnak tizerkézezer forintért. Az Albina ilyenformán a maga megajánlott nagyobb összegével is elkoppant az erdőterülettel. Csak huszonnyolc ingremiátus akadt a háromszáz közt, a ki az Albina ajánlatát el akarta fogadni, ezeket azonban leszavazták.

Műsífélszázados szövetség föloszlása. A felsőmagyarországi bányapolgárság nov. 26-án Iglón közgyűlést tartott, melyen a napirenden lévő folyó ügyeken kívül elhatározták a bányapolgárság szövetségének föloszlását. A szövetség monografiáját épen most írta meg és adta ki Münnich Adolf alelnök, s abból kitűnik, hogy a szövetség már 1748-ban alakult, tehát másfél évszázadig élt.

Eltűnt szép leány. Varrással kereste kenyerét. A tiszta, kápolna illatu szobácskában kora reggeltől késő estig folyton berregett a varrógép és ontotta-ontotta a finom fehér batyút szövetet. Nemrégiben esend költözött a kicsi szobácskába. — A fiatal, fellüő szép leányt elhívták egy nagy házba dolgozni. Kora reggel már ment s csak este tért ismét haza. Megtörtént, hogy néha éjjel is ott maradt s ilyen esetben csak másodnap tért a muskál virággal tele rakott ablakos szobájába. Egy hét múlva aztán ismét otthon folytatta munkáját. De többé nem olyan kedvvel, mint eddig. Gyakran egész délután nem lehetett hallani a gép vidám zakatolását. A leányon valami borongós mély bánat vett erőt. Nem egyszer történt meg, hogy ölje ejtette a leg-sürgősebb munkáját és keserves sirásra fakadt. Tegnapelőtt pedig nyomtalanul eltűnt hazulról. A házi asszonya sirva ment a rendőrséghez. Isten tudja, mi történhetett vele, hogy úgy elbujdított minden szó nélkül. Ma munkával keresték a leányt lakasan. A jötelkü háziasszony busan moudogatta, hogy nem tudja hová tűnhetett. Szeméből forró könnyek törtek elő és elkeseredésében ökölbe kulcsolt kezével dühösen fenyegette meg az átellenben fekvő magas uri házat.

Új szinigazgató. A szinészegyesület anácsa legutóbb Peterdy Sándornak, a pécsi színház tagjának, színhazi engedélyt véleményezett, s kérvényét pártolólaj terjesztette föl a belügyminiszteriumhoz. Ezzel ma 32 engedélyes igazgató van, a mennyi még sohasem volt.

Tanító-választás. Az ágost. hitv. ev. egyház a Rusztra távozott Topscher Lajos helyébe Keller Sándor papai tanítót választotta, ki ny. álaszt. decz. 1-én foglalja el.

Halálozások. Vettük a következő gyászjelentéseket: A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület eperjesi collegiumának pártfogósága és tanári kara mélyen megszorodott szívvvel jelenti buzgó és jeles tanár-, szeretett és tisztelt kartárs- Herfurth József collegiumi tanár urnak f. é. november hó 27-ikén hosszszas betegeskedés után, életének 76-ik, collegiumi tanári működésének 45-dik évében, vég-

elgyengülésben bekövetkezett, csendes elhunytat: A megboldogultnak hült tetemeit pénteken f. hó 29-diken, d. u. 2 és fél órakor, a collegiumból fogjuk az örök nyugalom helyére kísérsni. Eperjes, 1865. évi november hó 27-én. Áldás és béke lengjen porai felett! — A baráti szeretett fájdalommal tudatjuk, hogy Gaál Manó jogszigorló és cs. és kir. tartalékos hadnagy f. évi november hó 25-en délután 4 órakor, élete 24-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 27-en délután 3 órakor fognak az ág. ev. egyház szertartása szerint a Mária-utozai körboncztnai latézetből a kerepési sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1895. november 25-én. Á ma legyen édes, nyugalma csendes!

Hamis kártyások. Mikor az ember vonatra ül, ne feledkezze meg soha e fölötté hasznos figyelmeztető jelszavakról, mindenkit érhet baleset és özirkedjünk az — utazóktól. Ig-n. az utazóktól! Ezek a kellemes modoru emberek nam mindenkor utaznak abban, a mit előtűnk elarulanak. A mint az alábbiakból is meggyőződhetünk. Mult napokban egy gyári czég atazója panaszt emelt a debreczeni rendőrségnél, hogy egy öt-hat tagból álló társaság ült le hozzá a vasuti kupéba, és gyárosnak, ki utazónak mutatja be magát. Ezek az urak szörnyen unatkoztak. Mit csináljanak hát a vaskeretekben! Egyikök jámbor adomázást ajánlott, a másik egy pakli kártyát hozott elő — és ferblibe osztott. Elfogadták. A panaszos csupa unalomból 100 frtot vesztett, amazok meg jót nevettek rajta. Mikor Debreczenbe ért, szomorú tapasztalattal gazdagodott. Az előkelő gyárosok és a gálans utazók egytől-egyig sipisták — hamis kártyások voltak, a kik unatkozó utasokat szoktak fosztogatni. Ismertető jelük, hogy nem visít — de játszó kártyával mutakoznak be.

Ezüst lakodalom. E hó 30-án ünnepelik Szabó Bálint és neje házasságuk 25 éves évfordulóját, mely alkalommal az önálló munkás betegsegélyező pénztár, melynek a jubilans már fenállása óta buzgó elnöke, testületileg fog náia tisztelni és emléktárggyal fogja meglepni.

Vizvezeték Debreczenben. A vízvezeték munkalataira még egyre érkeznek ajánlatok. Legújabbán az előmunkálatokra három hónapi engedélyt folyamodtak a tanács-hoz Röscher Richard mérnök és Tóth Béla építész, a kik saját költségükön és rizikójukra akarják a vízvezeték előmunkalatait elvégezni. A víz folyaszatást sem kívánják általános kötelezővé kimondani s nagyobb nyomatek kedvéért kijelentik, hogy elsőrangú, a vízművek építése terén tekintély számba menő vállalattal állanak összekötötésben.

Előkezesületek a mozgósításhoz A honvédelmi miniszter a népfelkelő kerületek parancsnokságaihoz rendeletet intézett, melyben elrendeli, hogy a népfelkelő csapatok által a háboruba elviendő nyomtatványok, — lajstromok, jegyzőkönyvek stb. azonnal beszereztessenek, hol már megvannak s hiányosak volnának, ugy azok mulhatatlanul kiegészítésenek és e parancs teljesítéséről szóló jelentést a felsőbb parancsnoknak azonnal megtegyék.

Esküdték összeírása. A város polgármestere utasította a városi adóhivatalt hogy az esküdtészeki tagságra jogosítottak névjegyzékét állítsa össze. A deyzembéri közgyűlés pedig fel fog kérsni, hogy a sorsolás megejtésére küldje ki néhány tagját.

Veszedelem szerelmes. Kohn Márton már régen utána vette magát a szép és csinos Bleuer Józsefnének, a ki szalma özvegy és lakik a Kis-uj-utozán is tulon tul Kohn Márton esküdtöt égre földre. hogy a szép asszony az övé lesz. Azonban, szerelmének tüze, bár lángolva égett, meglőrt a szép asszony közönyén és reflex fénye visszaverődött és a mellett melynél meglátta az ő nagy boldogtlanlanságát. Elkeseredettségében nagyot gondolt és ma megleste szive királynéját, ki nagyon megijedt és rendőrért kiáltott, mikor a dühöngő szerelmes lelővéssel fenyegette. Revolverre azonban nem került a sor, mivel Kohn urnál csak — bot volt.

*** Nagy idők tanuja.** Fogynak egyre fogynak a névtelen hősök. Most Kassán G ó n c z y István volt 48-as honvéd, ki az egész szabadságharcot végigküzdötte, életének 68-ik évében meghalt. A köztisztelőben álló férfi Kassának pénztárosa volt s halála mély részvétet keltett városzerte.

*** A beteg trónörökös.** F e r e n c z Ferdinánd kir. herceg állapotában, a sokféle kísérletezés és utazgatás daczára, eddigelé sem állott be semmiféle javulás. Az orvosok, a kik azt tudják, hogy a kir. herceg tisztában van állapotával és ez nyomasztólag hat kedélyére, szigorúan ügyelnek arra, hogy a kir. herceg komoly dolgokkal egyáltalán ne foglalkozzék és olvasmányait is annyira megszorítják, hogy csakis élelapok juthatnak kezébe. Ha zenét akar hallgatni, csakis vig jellegű, gyors ütemű zenedarabokat játszanak előtte. Maskülönben az orvosok megvannak elégedve betegükkel, a ki a legpontosabban engedelmességek rendelkezéseinek.

*** A fogtechnikusok vége.** A fogorvosi kiképzés és gyakorlat rendezése tárgyában nov. 25-én a kultuszminiszteriumban Z s i l i n s z k y államtitkár, majd W l a s s i c s miniszter elnöklése alatt értekezlet tartottak, melyen a budapesti és kolozsvári egyetemek képviselői is jelen voltak. Az értekezlet tagjainak nagy többsége ellenezte az alsóbb képzettségű fogorvosok működési engedélyét, amelyet az egyetemes orvosdoktori diplomához kötendőknek vél.

*** Bimbóhullás.** Legmélyebb fájdalommal tudtuk szeretett gyermekünknek I r e n k é n e k folyó hó 29-én, délelőtt 11 órakor 2 1/2 éves korában történt csendes elhunytat. A megboldogult hűlt tetemei folyó évi december 1-én, vasárnap délelőtt 10 órakor fognak Miklós-utcai lakásunkról az izraelita sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Végítzességtételére rokonainkat, barátainkat és jóismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1895. november 29. Erős Jakab és neje Frisch Sarolta.

Rika sorajegye. A népszínház legújabb eredeti operettjével: Márkus József és Szabados Béla »Rika«-jával sokan csináltak főnyereményt. Legelőször is maga a közönség nyert egy józú operettet, mely egy mulatságos, derült estét szerez neki; a népszínház igazgatója egész sorát a zsufolt házaknak; az operetten szereplő színészek pompás szerepeket s a szerzők, a dícsőségen kívül, mely a magaslatú kritikákban kijutott nekik, csengő aranyakat, melyeket tantermekben szedegetnek fel a színház főpénztáránál.

És ezt előre meg lehetett volna jósolni, hiszen az operett maga is egy — főnyereményen fordul meg. A librettistának, ha nem is Heine-i, de egy Heintze-i ölete támadt és egy szép cigány leánnyal: Rikával megütteti az osztálysorsjátéknak hatvanezer koronás főnyereményét s ebből származnak azok a józú, bohókás jelenetek, melyek egész estén át kacagtatják most a népszínház közönségét.

Ime, mi mindennek nem jó az osztálysorsjáték! A szép Rika bizonyára hálával fog visszagondolni arra az osztálysorsjegyre, melyen közönség, színház, szerzők és ő maga is nyert. Nem csodálnók, ha az operett zeneszerzője, Szabados Béla, aki olyan pompás melódiákkal fűszerezte a legújabb magyar operettet, még egy kuplét szöve belé, melynek ez lenne a refrainje:

Emberek siessetek
Ostálysorsjegyet vegyetek,
Deczember hatodika
Lesz a sorshuzás napja,
Hullanak a százezrek
Siessetek! Vegyetek!

Irodalom és művészet.

Bárony István. A kitűnő tollú tárczaírónak a karácsonyi könyvpiaczen jelenik meg »Csend« című kötete, amelyre már előre is felhívjuk az olvasó közönség figyelmét. Az új kötetből, mely most van sajtó alatt, mutatónál közöljük lapunk mai tárczarovatában a »Juszkó Juon« című gyönyörű elbeszélést. Az »Erdőn-mezőn« című kötet szerzőjétől még nagyon sokat vár a magyar irodalom ez újabb

kötete után, mely megerősít bennünket ama tudatban, hogy Bárony István, bárha már is az elsők között foglal helyet, nem fog megállapodni, hanem fokozatosan, mint legújabb köteté is mutatja, a magyar tárcza irodalom mesterévé küzdi fel magát. A karácsonyi könyvpiaczen megjelenendő »Csend« című kötete különben még visszatérünk.

»Hová szálljunk« czímen a jövő év január havában igen érdekesnek ígérkező és a maga nemében hézagpótló könyv fog megjelenni, melynek az utazók előreláthatólag jó hasznát vehetik; ugyanis e könyv Budapest tüzetes leírása budapesti és kiállítási utmutató mellett hazánk vidéki városainak történelmi, földrajzi és helyrajzi leírását tartalmazza, e leírásokat pedig a székesfőváros és a vidék szállodáinak leírása és árszabályzata egészíti ki. A mű, melynek irodalmi részét Illosvai Hugó szerkeszti, magyar és német nyelven tartalmazva összes adatait, a külföldi utas által is használható. Azon szállodásokat, kik a nekik küldött kérdőívet eddig vissza nem küldötték, a szerkesztő most arra kéri, küldjenek ezt kitöltve vissza, vagy ha az iv kéznél nem lenne, kérjenek a kiadótól (Belgráder Zsigmond könyvkereskedő, Budapest, VII., Kezpeesi-ut 14.) másikat.

Az akadémia Petőfi-szobája. Akadémikusok körében szó volt arról, hogy az akadémia a milleniumra a Petőfi-re vonatkozó összegyűjtött emléktárgyakból rendezzen be egy Petőfi-szobát. Ez természetesen csak úgy lenne lehetséges, ha a Petőfi emléktárgyak tulajdonosai maguk jószántából följánlanak e tárgyakat az akadémiának.

Törvénytészek.

Felhívás az Emke tagjaihoz. Még egyseet felhivatnak az Emke debr. főlkjének t. tagjai a debr. kir. tszék vizsgálóbírója által, hogy az 1893. és 1894. évekről szóló tagdíj nyugtáikat — azzal a felirással ellátva, hogy mikor (és hónap) és kinek kezéhez fizetett az 1895. jan. 11-ik napjától? a kir. tszék vizsgálóbíróhoz minél előbb bemutatni, vagy hozzá postán vagy másként beküldeni sziveskedjenek; ellen esetben a vizsgálat sikere érdekében egyenként leendő megidézietésüknek és kihallgatásaikkal járó idővesztés és alkalmatlanságnak nézhetnek elébe!

Táviratok, Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, nov. 29

Ülés kezdete délelőtt tíz órakor.

Elnök; Szilágyi Dezső.

A képviselőház mai ülésén folytatták a költségvetés apróbb tételei fölötti vitát.

A kabinet-irodának a magyar minisztérium alá való helyezése tárgyában beadott indítványt, mely már a képviselőház tegnapi ülésében került szóba, ma tovább tárgyalták.

J ó s i k a Samu báró, a király személye körüli miniszter vette védelmébe a kabinet-irodát, bizonyítgatva, hogy az mai rendszerében tovább is fennmaradhat. — Sérelmet nem lát, mivel minden ügy a miniszterek kezén megyen keresztül és a kabinetiroda csakis a kormány utánjárására és revíziója mellett jár el. (Éljenezés jobbról.)

P á z m á n d y Dénes felsorolja mindama közjogi serelmeket, melyeket a kabinetiroda eddig elküvetett, ezért nem szavazhatja meg a tételt.

Szavazásnál a többség a kabinetiroda költségvetési tételét általánosságban elfogadja.

A részleges tárgyalásoknál Bartók Lajos hat. javaslatot nyújt be az iránt, hogy az országgyűlési beszédek a hivatalos lapban szóról-sóra közzé tétessenek. Határozati javaslatát hosszabb beszédben ajánlja elfogadásra.

P o l ó n y i Géza nagy bátással rámutat Tisza Kálmán egykori kulissza-politikájára, mikor ugyanis a r. kath. püspököket akarta felhasználni arra, hogy Róma segítségével az országgyűlési függetlenségi pártot megsemmisítsék. A Tisza-politika pedig most frondot változtatott és a függ. párttal akarja a püspököket tönkre tenni. Határozati javaslatot nyújt be az általános választási jog- a t i t k o s s z a v a z á s é s a k ö z s é g e n, k é n t i v á l a s z t á s r a v o n a t k o z ó l a g, (Helyeslés balról.)

H o l l ó Lajos a magyar parlamenti viszonyok elfajulását festi. Ő is határozati javaslatot ad be, hogy az országgyűlési képviselők ne lehessenek részvény társaságok tagjai, ne kaphassanak viczimalis vesutakra engedélyt, ne lehessenek állami hivatalnokok. (Éljenezés és taps a bal és szélsőbaloldalon.)

B á n f f y Dezső báró miniszterelnök a jobboldal éljenezése és a bal és szélsőbaloldal gunyakcája közben egyszerűen sorban kijelentette, hogy a határozati javaslatok egyikét sem tagadhatja el.

A via további folyamán Gullner Gyula beszéde alatt, Andreánszky Gábor báró Perczel Dezső belügyminiszternek odakiáltotta:

— A miniszter ur tudja a választási hányításokat, de letagadja.

— Szemtelenség! — kiáltotta vissza Perczel.

Az ellenzék zajosan követelte a magról megfedkezett miniszter rendre utasítását; elnök perczekig cseppet, de nem tud szóhoz jutni a nagy zaj közepette.

I v á n k a Oszkár a házszabályokhoz szól és követeli Perczel rendre utasítását.

P e r c z e l Dezső kijelenti, hogy bárha miniszter is, joga van magát megvédelmezni az inzultációk ellen, beismeri, hogy a »szemtelenség« szót mondotta, miért is férfiasan bocsánatot kér.

Szilágyi Dezső elnök az ellenzék zajos tetszése közben, ugy Andreánszkyt, mint Perczel belügyminisztert rendre utasítja.

Ülés vége délután 2 órakor.

Perczel-Andreánszky affaire.

Budapest, nov. 29. (a Debreczen e. táv.) A képviselőház mai ülésén tudva levőleg Andreánszky Gábor báró képviselő és Perczel Dezső belügyminiszter hevesen összeszóllalkoztak. — Bárha a miniszter bocsánatot kért a háztól, az ügyből kifolyólag — mint hirtik — párbaj lesz.

Függetlenségi pártok egyesülése

Budapest, nov. 29. (A »Debreczen« ered. táv.) A kormány és a szabadelvű párt körében nagy az izgalom már napok óta, mivel nagyon félnek a Justh és Ugron frakciók egyesülésétől. Mint hirtik, ha az egyesülés létrejön, mi már majdnem bizonyos is, a függetlenségi párt elnöke K o s s u t h Ferencz lesz.

MUTATÓ TÁBLA.

Szerkesztési hivatalos órák: d. e. 9—12-ig d. u. 2—5-ig.

Kiadóhivatali hivatalos órák: d. e. 6—12-ig d. u. 1—8 óráig.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

Népkönyvtár az Árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Múzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” kereskedelmi akadémiáiban.

November 30. Jogászok táncestélye a Margit-fürdő disztermében.

December 1. Az anyakönyvvezetői és anyakönyvvezető helyettesi állásra hirdetett pályázat lejárata.

December 1. A józsi ev. ref. templom felavatása.

December 1. A városi dalegylet dalestélye az „Arany Bika” disztermében.

December 1. Az ügyvédi kamara tisztújító közgyűlése.

December 3. A városi földek bérbeadása árverés útján.

December 4. A városi földek bérbeadása árverés útján.

December 5. Csokonai-ünnepély a főiskolai enstetemben.

December 7. A debreczeni zenede és Fröbel-gyermekkert-egylet táncestélye az „Arany Bika” disztermében.

December 8. Hirlapírók kongresszusa Budapesten az „Otthon” körhelyiségekben.

December 15. A „Zion” debreczeni betegsegélyező egyület dalestélye.

December 15. A közgyűlési egyesület közgyűlése.

December 20. Nyirvidéki vízlecsapoló társulat közgyűlése a varoshaza nagytanácstermében.

December 23. Hajdavarnegye tisztújító közgyűlése.

December 26. A debreczeni munkás dalegyület dalestélye a „Korona” vendéglőben.

December 31. A városi levéltárnoki állásra hirdetett pályázat lejárata.

December 31. A „Zion” debreczeni betegsegélyező egyület Sylvester-estélye.

Január 18. A debreczeni jótékony nőegylet karion-bálja.

Január 25. A Polgári-kör bálja az „Arany Bika” disztermében.

A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenésük minden szerdán.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hetköznapiokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hetköznapiokon d. e. 12 és d. u. orákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tabl. hivatalos órák: a segéd- és kezező hivatalokban d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6 óráig tartanak. — Az iktató-kiadó-hivatal és az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hetköznapiokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt: **Felülvizsgálati tanács** szóbeli tárgyalásai szerdán, vagy a szerda ünnepre esik, csütörtökön tartatnak meg. Jegyzőiroda a Podmaniczky házban d. e. 9—11 s d. u. 2—4 jegyzői iroda vezetője az iratokat d. e. 9 és d. u. 4 veszi át.

MILLENNIUM.

A milléniumi bélyegek visszautasítása. Az osztrák hatóságok most ismét valósággal megadható előzékenységet tanúsítottak velünk szemben. A Magyarországról külföldre menő levelekre a postahivatalok tudvalevőleg ráragasztják az ugynevezett reklám-bélyeget. Sehol e miatt fennakadás nem volt, a mi nagyon természetes, mivel a bélyegalaku kepecske által semmit sem változik a képes levélborítékok használata különben is mindennapi dolog. Csak az osztrák posta használta föl az alkalmat arra, hogy nekünk kellemetlenség-tokozzon, hogy nekünk vezetésége tiltakozott a milléniumi bélyegeknek a levelekre ragasztása ellen, sok osztrák postahivatal pedig — vérszemet kapva — milléniumi bélyegekkel ellátott leveleket egyszerűen nem kézbesítette, hanem visszaküldte

Magyarországba, végre a magyar kereskedelmi Minisztérium kénytelen volt szóvá tenni a dolgot s erre aztán az osztrák kereskedelmi miniszter nagy kegyesen megengedte, hogy a levélboríték hátsó oldalára rá szabad ragasztani a milléniumi bélyeget, az azonban azon az oldalon van a bélyeg, a melyen a címzés, akkor az osztrák posta a levelet ezentúl is kézbesítetlenül visszaküldi — a milléniumi reklám miatt.

Szeged milléniumi képe. Szeged város megveszi 25 ezer forintért Munkácsy Honfoglalás című képét. Ezen a réven az a hír terjedt el, hogy ez lesz a város milléniumi képe. Ez, mint, szegedi levelezőnk jelenté, tévedés. Szeged 20.000 forintos milléniumi képét is megrendeli, mielőtt az erre pályázó Vágó, Pataky és Roskovic festőművészek vázlateikat bemutatják.

A szultán a milléniumi kiállításra. Konstantinápolyban híre jár, hogy a jövő évben nyáron körutat tesz Európában s meg fog látogatni egy néhány fejedelmi udvart. Első útja Bécs lesz, a hol Ferencz József királyt látogatja meg. Onnan Budapestre jön és meglátogatja az ezredéves kiállítást. Aztán sorra látogatja a berlini, brüsszeli és londoni udvarokat.

Parasztháza sság.

Gubics Péternek volt vagy tíz holdacska-ja cserepes tanyával; no meg két Iova cskája abrakolt az istállóban, s hat disznócska rőfögött az olban, mi arra enged következtetni, hogy Gubics Péter falusi fogalmak szerint gazdag ember volt.

Igaz, hogy gondja volt elég, de hát, ha az se lett volna bizony elunta volna magát.

Egy előregedett ángyja főzött, mosolt neki, s ő vezette a háztartást.

Hanem egy idő óta, tudja az ég, mi ütött Gubics Péterhez, ehhez a báránylelkű gazdához, mint az ángyja beszélt a lócán összegyűlt gügyűknek.

— Nem izlik az étel a lelkemnek, annyit sem eszik, mint a madár. A szeme is gyöngül, meg az esze is: a patyolat ing nem elég tiszta neki, pedig olyan, mint a frissen hullott hó. Nóta, bor, leány nem kell neki.

— Más kéne ugye?

— Ugyan mi? Csak nem mézes kalácsos sziv, herba tejába mártogatva.

— Hát nem találja ki?

— Rövid ahhoz az én hosszú hajam; hanem majd kiségit Veron ángyi.

— Hát jól van leányom, majd kikirálom én ő kelmét. Hej! tudok én ám mediczinát mindenne, nem hiába tanulom már kilenczvenhat esztendő óta a mestereségem. Hej! soknak a baját kuráltam én ki, akárhogy is krénkülködött az istenadta.

— Hát csak mondja már mi a baja Péternek?

— Hiszen ha én azt tudnám?

— Nem tudja?

— Hogy tudnám, mikor el sem mondtad?

Veron ángyi, a vén gügyü ravaszul pislogott szemével, míg a tarisznyából egy fél marék fenyőbogyót szedett ki.

— Látod lelkem, ettől öregedtem én meg így, meg ha még vagy husz esztendeig szopogathatom, tudom leszek olyan öreg, mint a kalendáriumban a száz esztendőös jövendőmondó. Hanem, hogy hát a dologra térjek, mióta ütött a baj Peter gazdához?

— Hát ugy első kapáláskor; akkor mondta, hogy nem olyan jól főzök, mint azelőtt.

— Mást nem mondtott?

— De igen; azt, hogy Pándi Vicza jobban főzne.

— No majd megcsinálom valahogy a lelkem mediczináját.

A vén gügyü erre becsoszogott a gazdához, s aztán nagy fordulóval odakerült, hogy hát a Pándi Vicza takaros egy leány.

— Aszondom! — vágta oda foghegyről a legény.

Aztán a Pándi-tanya felé ballagott a szerelmi posta, ott a leányt fogta elő, sok szőszaporítás után előadta, hogy a Gubics legény nagyon buslakodik ám, s úgy elszárad őszre a nagy bánattól, — hogy nem igen éri meg a farsangot.

— Hát olyan beteg?

— Olyan ám!

— Mi baja van szegénynek, kéri a lány pityeregve.

— Van annak ezer hugom. Hanem az mégis a legnagyobb, hogy azt hiszi, nem vagy jó szivve! hozzá.

— Ére?

Persze farsangra nem a temetőbe, hanem esküvőre megy Gubics Péter. Jól járt a leány, a leány is ő vele, de a legjobban járt Veron ángyi, ki mind a két féltől megkapta a közvetítési díjat s azóta nem a fenyőbogyót, hanem a gügyis flaskót szopogatja.

Reporteur.

Sport.

Jön halifax. Várják, várják, mikor jön már meg a nagy, a kedves Halifax, mikor üti már fel tanyáját prémes kosztümjével, ragyogó aczélkorcsolyájával a korcsolyázó-tavakon. Szürke filiszterek, amennyire ti boszankodtok, mikor mind erősebben csipi orrotokat a tél hidege, mikor mind jobban zsugorodik össze a homéró higánya — annyira örülnek

ők, Halifax lelkes hodolói, a kik reggelenként kíváncsian vizsgálják, van-e már valami jégkéreg, a víz színén, van-e már kilátás arra, hogy az utcasarkokon a korcsolya egyesületek táblátskái mihamarabb meghozzák az örömhírt: elő lehet készíteni a korcsolyákat. Hát örüljenek, nincs már messze a korcsolya aranykora. Bécsben már két korcsolyapálya nyílt meg; ott már élvezik a jég gyönyöreit, a katonazene hangjai mellett már száz és száz korcsolya siklik végig a csillogó tükörsíma jégen. Bécsből nincs messze Debreczen se, s az időjárás kedvez az epedve várakozók: csak még egy pár fokkal kevesebbet mutatson a hőmérő, csak még egy pár hideg nap és föl lehet fegyverezni nálunk is a talpakat a csillogó aczélemezekkel s föl fog hangzani a jelszó: Ki a korcsolyapályára. Egyelőre pedig csak tessék előszedni nyári buvóhelyükről a korcsolyát, hogy kipucuzva, félyesen készszen álljanak mivel beköszönt Halifax híveinek öröme a 15 fokos hideg s leszen fagy és korcsolyapálya.

A szerkesztő postája.

Apolló (Debreczen). A végleges választ még fentartottuk, bárha már lapunk tegnapelőtti számában egy cikkben feleltünk kérdésére. Nem keresne fel bennünket újból kedves soraival? Multkori leveléből azt sejtjük, hogy egy lányos gondolkozásu asszony (nem pedig asszonyos gondolkozásu leány) interpellált meg bennünket a kaczerásg kérdésében. Nem árulná el magát?

Leleplező. Uram! — miért nem hagy ön nekünk békét, hiszen tudhatja, hogy lapunk hasábjai nem arra valók, hogy azon huszárosan kikáromkodhassa magát. Ön azt írja, hogy ezek a szelidebb hu-rok? Vigye fölünk a cikkeket, vigye, — másik laphoz, hol kedvelik a szenzációt.

Lovagias. Ön téved, fiatal ember, ha azt hiszi, hogy igazságosan járt el megbízatása ügyében, mert önnek abban az esetben feltétlenül a békés elintézés mellett kellett volna állást foglalnia. Ön éppen nem volt lovagias, bárha mentésére szolgál azon körülmény, hogy az előzményekkel nem volt tisztában.

Kr. E. (Szeged). A válasz mért késik? Talán csak nincs valami baj? Üdvözlét.

Varga Dossó urnak. (Miskolc). A kiadóhivatalban utána jártunk annak, hogy mért maradnak el a hétfői számok, de annak a jelzett két esetben nem volt az expeditió hibája. G. I. most betegem fekszik a fővárosban, mivel — mint halljuk, — a lábát törte. Jelenleg egy napilapnak sem belső dolgozótársa, hanem ha az „Otthon” írók és hirlapírók körébe cizmezi levelét, úgy bizonyosan meg fogja kapni. A végtárgyalási tudósításról kérjük a gyors — mert ez a fő — tudósítást.

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

— Érkeztet d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.90—91.
Uj buza őszre 1896.	7.20—21.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.26—27.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.10—12.
Uj tengeri május—jun.-ra	4.44—46.

Bécsi gabonatőzsde.

— Érkeztet d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	—
Tavaszi » márcz.—ápr.-re	7.23—25.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.62.—64
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.46—48.
Tengeri máj-jun.-ra	4.76—78.

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet. 52. Páros bérlet 52.

Szombaton, 1895. nov. 30.-án,

PEPITA.

Operette 3 felvonásban. Irta: Hegyi Béla.

Vasárnap 1895. Decz 1-én páratlan bérletben:

VARÁZSFÁTYOL.

CSARNOK.

Álom.

Irta: Kalocsai Róza.

(Folytatás.)

— Ugy legyen! szolt nyajasan a tündér és eltűnt.

Közeledett az ősz, itt az ideje, hogy megkezdjem az őszi munkát, ha sikert akarok aratni. Sikert? De hát tulajdonképen mit is ígertem én a rózsatündérnek, hogy a falukban, városokban levő puszták, gazos, elhanyagolt kerteket rózsálgatéké, virágos kertekké varázsolom, és így birodalmát kiterjesztem nagyra.

És ime már két izben mily csuf kudarcot vallottam. De most! Most oly megdöbben, oly józan észszel párosult szorgalommal és egyszerűséggel fogok eljárni, hogy a teljes siker el nem maradhat. Nem akarok sokat, csak keveset kezdenek, de jól.

De mentül közelebb jött az idő, annál jobban lehangozódtam lelkesültségem. A rózsatündér jelenlétében mindenre képesnek éreztem magamat, legmerészebb terveim megvalósíthatóknak s könnyen kivihetőknak látszóttak; de a mint magamra maradtam a rideg valóval szemben, éreztem határtalan gyöngé voltomat, tehetetlenségem oly nagy vállalkozásra, mert most már láttam ígéreteimnek egész nagyságát. Igyekeztem emlékembe hozni a rózsatündér mondasait: «A ki «A Kert» tartalmát olvassa, az abban levő oktatásokat megérteni képes, az nem szorult az én segítségemre!» Ezt bizony magam is felérthettem volna észszel!

«A virág a növényzet költészet, a költészet pedig nem alazza meg magát szolgáltatételre, tehát érzéki hasznát nem ad, csupán szellemi gyönyört; de azt is csak akkor, ha anyagi szükségleteink kielégítvők.» Nem így mondá-e a tündér?

Kezembe fogtam tehát vándorbotomat ismét, fölvettem kosaramat, mely vetélkedett az ókor bőségszarujával, annyira benne volt minden, a mire csak gondolhattam, hogy tán szükség lesz reá.

Szerény reményekkel, szerény kívánságokkal érkeztem a legközelebbi faluba, hol mint ismerőst fogadtak, hiszen már két izben voltam náluk. De az a fogadás nagyon hideg nagyon közönyös volt. Erre aztán magam is csak olyan kénytelen-kelletlen fogtam a munkába, mint a ki tudja, hogy hiába fáradoz, de hát megígérte, hát már csak megteszi!

Pedig olyan szépen elgondoltam én azt

képzetelemben, mikor a tündér itt volt. Hogyan is gondoltam csak?

Először is megkérem «A Kert» szerkesztőségét, hogy a lapból mindazokat a hasznos cikkeket, a melyek kezdő kertészkedők számára czélszerűek, szedesse össze egy kis olcsó füzetkébe; s minthogy ősz van, legyen figyelemmel, hogy az őszi és téli teendők legyenek benne felsorolva kellő egymásutánban. Nem szükséges sok pénzbe keríteni, nem kell az a drága, diszes kiállítás. Én majd házról-házra járok s felolvasom belőle mindenütt azokat a cikkeket, a melyek éppen abba a körbe, abba a házba valók.

Kosaramban meg szokás szerint mind meglesznek a szükséges kellékek s magvak.

E gondolatnál önkénytelenül kosaramba nyultam s ime «A Kert» kis füzetkéje akadt a kezembe, azzal a tartalommal, azzal a sorrenddel, a hogy elképzeltem volt; de a lehető legdiszesebb kiállításban, azokkal a remek kivitelű képekkel, melyeket ismerünk már.

— Ah! ez a tündér műve, kiáltam örömmel. Jól gondolkoztam, jó uton járok, mert ime segélyemre jött.

Kezdettem bennem ébredezni a siker reménye s ezzel pedig karöltve jár a lelkesedés.

Siettem a füzetkét attekinteni, vajjon megvan-e benne a pályázat, a jutalmak kitűzése különféle természetnyekre, a kertek helyes és szép berendezésére, mint ahogy én azt a tündér jelenlétében elgondoltam.

— Ah! itt van, és milyen szépen, milyen gazdagon!

«Két darab husz koronás arany a legszébben rendezett és legjobban gondozott zöldséges kert tulajdonosának, októberben kiadva.»

«Egy darab husz koronás arany a második kertért.»

«Egy darab tíz frankos arany a legkorábbi és legszebb, legnagyobb hónapos retekért, öt kilos csomagban.»

- «... a zöld borsóért.»
- «... a zöld paszulyért.»
- «... a burgonyáért.»
- «... a sárga répáért.»
- «... a kalarabért.» stb.

(Folyt köv.)

Nyilttér.

Med. univ.

dr. SICHERMANN ADOLF

FOGORVOS.

Rendel: délelőtt 9—12.
délután 2—6.

Lakása Kossut-u. 2152. Kardos-ház

Köhögés,

elnyálkásodás és rekedtség ellen
igen jó házi szer a Réthy-féle

pemetefü-czukorka,

mely a köhögést csillapítja és a
nyálkát feloldja.Kellemes íze folytan a gyermekek is
szívesen veszik.

Egy doboz ára 30 kr.

Kapható:

Debreczenben: Füleki Pál, Rothsneke V
Emil, Tamássy Béla és Tóth Béla.Hajdu-Böszörményben: Nagy Sándor és
Schnek József.Sámszonban: S. Pataky Árpád gyógyszerész
uraknál.

Állandó nagy raktár a pályaudvaron levő telepünkön.

A Magyar Általános Kőszénbánya részvény-társulat

kizárólagos és egyedüli főraktára.

A közelgő téli évadra

ajánlunk a nagyérdemű közönségnek

Királdi és Sajó-Szentpèteri kőszén

eredeti legjutányosabb árakban minden állomásra szállítva

helyben 100 kgr. 95 kr.

házhoz szállítva 100 „ 105 „

Kicsinybeni valamint nagybeni megrendelések intézendők:

HEVESI és FODOR

Telefon. a Magyar Általános Kőszénbánya részvény-társulat Telefon.
kizárólagos képviselőéhez, bankpalota.

A t. közönség kényelmére Debreczen városában következő megrendelési irodákat tartunk u. m.: Nánássy Lajos ur vasüzletében és Katz Jakab ur nagytőzsdéjében.

Városi raktárunk Kis-uj-utcában van, honnan 2 métermázsáig terjedő megrendelések szolgáltatnak ki.

